

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a JUDr. Václava Štencla, MA, v právní věci

žalobce: **P. V.**
bytem X
zastoupen advokátkou Mgr. Bc. Veronikou Šemberovou
sídlem Jana Babáka 2733/11, 612 00 Brno

proti
žalovanému: **Magistrát města Brna**
sídlem Dominikánské nám. 196/1, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2023, č. j. MMB/0429752/2023,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Úřad městské části Brno-Bohunice („správce poplatku“) rozhodnutím ze dne 3. 7. 2023, č. j. BBOH/04223/23/TS („platební výměr“), žalobci vyměřil podle § 4 odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve spojení s obecně závaznou vyhláškou statutárního města Brna č. 32/2022, o místních poplatcích („vyhláška“), místní poplatek za zvláštní

užívání veřejného prostranství ve výši 129 580 Kč. Důvodem byla skutečnost, že žalobce v době od 29. 3. 2022 do 26. 3. 2023, tj. 394 dní („období záboru“), využíval veřejné prostranství na ulici Amerlingova v městské části Brno-Bohunice, na části pozemku p. č. X v k. ú. B. v rozsahu 38 m² („veřejné prostranství“), k umístění stavebního zařízení. Žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 9. 2023, č. j. MMB/0429752/2023 („napadené rozhodnutí“), zamítl odvolání žalobce a potvrdil platební výměr.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

2. Žalobce tvrdil, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí dostatečně nezabýval namítanou absencí řádných podkladů a důkazů. Správce poplatku nedisponoval (s výjimkou jediné nedatované fotografie) žádnými důkazními materiály, které by potvrzovaly, že žalobce dlouhodobě využíval veřejné prostranství ke skladování materiálu. O místních šetřeních se správce poplatku zmínil poprvé až v platebním výměru, o jejich proběhnutí však žalobce do té doby nebyl nijak informován. Žalobce se zúčastnil až místního šetření, které proběhlo 17. 5. 2023. Úřední záznamy, které mají místní šetření prokazovat, neobsahují žádné fotografie, které by dokládaly užívání veřejného prostranství. Bez přesného zaměření navíc nelze určit, zda stavební materiál ležel na veřejném prostranství, nebo na pozemku žalobce. Pouze ručně datované snímky obrazovky z portálu mapy.cz nemohou být dostatečným podkladem pro zaměření rozsahu veřejného prostranství.
3. Žalovaný k námitce pouze konstatoval, že správní orgán nemusí pořizovat fotografie ani žalobci zápisy z místních šetření předkládat. Podle žalobce by však žalovaný měl v případě zpochybnění úředních záznamů zajistit, aby byly součástí i další prokazatelné důkazy. Pouhý velmi zjednodušený zápis zaměstnance učiněný jako úřední záznam nemůže být dostatečným důkazem.
4. Provádění místních šetření po celý rok bez toho, aby byl žalobce upozorněn, není hospodárné a nesplňuje princip přiměřenosti. Správce poplatku měl žalobce správně již po prvním místním šetření informovat. Pokud žalovaný uvádí, že přesné zaměření nebylo možné provést, neboť bylo veřejné prostranství po celou dobu ohrazeno plotem, tím spíše měl správce poplatku žalobce okamžitě vyzvat k součinnosti. Tím mohlo být ihned postaveno na jisto, v jaké míře žalobce veřejné prostranství zabíral. Správní orgány však v rozporu s principy dobré správy úmyslně prodlužovaly stav za účelem následného vyměření poplatku. Správní orgány nezjistily skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť bez jakýchkoliv důkazů pouze převzaly datum skončení původního žalobcem nahlášeného a uhrazeného záboru, aniž by prokázaly, že žalobce skutečně po dobu více než roku veřejné prostranství využíval.
5. Listina obsahující prostý náčrt místní situace, na němž je ručně dopsána výměra zabraného veřejného prostranství, byla chybně hodnocena jako souhlas s výměrou plochy záboru v období záboru. Žalobce pouze potvrdil, že z předložené fotografie lze dopočítat výměru plochy, který byla obehnaná mobilním oplocením. Nepotvrdil však existenci záboru ani dobu jeho trvání. Žalobce je přesvědčen, že věta: „Zábor od 29. 3. 2022 do 26. 4. 2023“, která se nachází až pod jeho podpisem, byla dopsána dodatečně.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na napadené rozhodnutí. K porušení principů dobré správy nedošlo. Ze spisu je zřejmé, že byl žalobce správcem poplatku opakovaně kontaktován za účelem podání ohlášení k místnímu poplatku. Sám poplatník se k poplatku

přihlásil dne 14. 3. 2022 a dne 26. 4. 2023 telefonicky kontaktoval starostu městské části, kterému sdělil, že toho dne ukončil užívání veřejného prostranství a oplocení odstranil. Dne 17. 5. 2023 se účastnil místního šetření za účelem upřesnění výměry plochy. Žalovaný vyšel žalobci v maximální míře vstříc. Žalobce naopak kromě obecných pochybností nepředložil žádné důkazy zpochybňující postup správce poplatku.

IV. Posouzení věci

7. Žaloba **není** důvodná.
8. Podle § 4 odst. 1 zákona o místních poplatcích ve znění do 31. 12. 2023 se poplatek za užívání veřejného prostranství vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství, kterým se rozumí provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl. Podle § 11 odst. 1 téhož zákona nebudou-li poplatky zaplacený poplatníkem včas nebo ve správné výši, vyměří mu správce poplatku poplatek platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem.
9. Podle čl. 15 vyhlášky se poplatek vybírá za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý započatý den nebo za každé i započaté období užívání veřejného prostranství, za které je stanovena paušální částka. Podle čl. 18 vyhlášky je před započítáním užívání veřejného prostranství poplatník povinen učinit u správce poplatku, v jehož působnosti se veřejné prostranství nachází, ohlášení, ve kterém uvede dobu, rozsah, způsob užívání a označení zabraného místa (odst. 1). Poplatek je splatný nejpozději v den zahájení užívání veřejného prostranství (odst. 3). Podle čl. 23 odst. 1 věta první vyhlášky nebudou-li poplatky zaplacený poplatníkem včas nebo ve správné výši, vyměří mu příslušný správce poplatek platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem.
10. Podle § 80 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, může správce daně provádět místní šetření. V rámci tohoto postupu správce daně zejména vyhledává důkazní prostředky a provádí ohledání u daňových subjektů a dalších osob zúčastněných na správě daní, jakož i na místě, kde je to vzhledem k účelu místního šetření nejvhodnější (odst. 1). K provedení místního šetření může správce daně přizvat osobu, jejíž přítomnost je podle povahy věci potřebná (odst. 2). O průběhu místního šetření sepíše správce daně podle povahy šetření protokol nebo úřední záznam (odst. 3). Správce daně může pořizovat obrazový nebo zvukový záznam o skutečnostech dokumentujících průběh úkonu, o čemž předem uvědomí osoby, které se tohoto úkonu účastní (odst. 4).
11. Důvodem platby místního poplatku za zvláštní užívání veřejného prostranství je skutečnost, že konkrétní část veřejného prostranství nelze ostatními subjekty užívat, tj. že na této části veřejného prostranství je vyloučeno jeho obecné užívání. Je-li veřejné prostranství veřejným statkem, pak poplatek za jeho zvláštní užívání představuje odvod za omezení práv ostatních uživatelů (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2009, č. j. 9 Afs 86/2008-89). V této věci se pak soud zabýval otázkou uskladnění stavebního zařízení na veřejném prostranství.
12. Soud na tomto místě připomíná, že v řízení ve věcech místních poplatků se postupuje podle daňového řádu, jelikož místní poplatek je „daní“ ve smyslu daňového řádu [§ 2 odst. 3 písm. a) daňového řádu]. I v tomto řízení se tedy uplatní obecné principy

související s rozložením důkazního břemena v daňovém řízení, zejména pak zásada, že daňový subjekt (poplatníka poplatku) tíží důkazní břemeno k prokázání jeho vlastních tvrzení (§ 92 odst. 3 daňového řádu). To sice nebrání správci poplatku v rámci vlastní vyhledávací činnosti (ve smyslu § 78 a násl. daňového řádu) vyhledávat a zohledňovat důkazy bez ohledu na návrhy poplatníka, a to jak v jeho prospěch, tak v neprospěch, aby došlo ke správnému zjištění, stanovení a vybrání poplatku (což ostatně správce v nyní posuzované věci učinil, neboť zcela mimo důkazní aktivitu žalobce sám pravidelně prováděl místní šetření za účelem zjištění skutečného stavu na veřejném prostranství). Neznamená to však, že by správa daní (poplatků) byla ovládána zásadou vyšetřovací, která přenáší odpovědnost za zjištění skutkového stavu na orgán veřejné moci.

13. Žalobce ohlásil zvláštní užívání veřejného prostranství v termínu od 14. 3. 2022 do 28. 3. 2022 a uhradil příslušný poplatek. Že v dané době žalobce veřejné prostranství k uskladnění stavebního zařízení skutečně využíval, dokládá i letecká mapa z katastru nemovitostí ze dne 25. 3. 2022. Správce poplatku však zjistil, že žalobce zvláštní užívání veřejného prostranství neukončil, a i nadále na něm měl umístěna stavební zařízení. To plynulo zejména z následujících zjištění: správce poplatku v rámci své kontrolní činnosti ve dnech 20. 4. 2022, 16. 6. 2022 a 20. 7. 2022 provedl místní šetření a zjistil, že zábor veřejného prostranství i nadále trvá. Že se na veřejném prostranství stále nachází oplocení a stavební zařízení dokládají také fotografie ze dne 31. 8. 2022 z webových stránek mapy.cz. Ve dnech 19. 10. 2022 a 30. 3. 2023 se uskutečnila další místní šetření, při nichž bylo zjištěno, že zábor prostranství nebyl odstraněn a nadále trvá. Přílohou zápisu z posledního místního šetření je fotografie záboru, z níž je patrné, že je oplocení umístěno stále na stejném místě vedle lampy pouličního osvětlení. V návaznosti na poslední místní šetření ještě tentýž den správce poplatku telefonicky kontaktoval žalobce a upozornil jej na trvající zábor. Žalobce následně sdělil starostovi městské části, že dne 26. 4. 2023, tj. o dalších 27 dní později, bylo oplocení odstraněno. To bylo potvrzeno dne 27. 4. 2023 při místním šetření, jak dokládá také příslušná fotodokumentace. Za účelem upřesnění výměry plochy záboru se dne 17. 5. 2023 již za přítomnosti žalobce konalo další místní šetření, na němž žalobce podepsal jako souhlas s vyměřením snímek z katastrální mapy se zakreslením záboru v termínu od 29. 3. 2022 do 26. 4. 2023.
14. Závěry správce poplatku o tom, že žalobce užíval veřejné prostranství, za což byl povinen uhradit místní poplatek, byly podle soudu důvodné a dostatečně podložené. Bylo proto na žalobci, aby případně unesl své důkazní břemeno a prokázal svou jinou skutkovou verzi. Správce poplatku k tomu žalobci poskytl poměrně široký prostor výzvami k podání ohlášení a k zaplacení poplatku, v nichž svá skutková zjištění popsal. Soud přitom poznamenává, že správce poplatku takto postupoval nad rámec zákona a vyhlášky – ty totiž nepředpokládají vydání výzvy k dodatečnému ohlášení poplatku, nýbrž bez dalšího ukládají správci poplatku neohlášený a nezaplacený poplatek poplatníkovi vyměřit platebním výměrem (§ 11 odst. 1 zákona o místních poplatcích, čl. 23 odst. 1 vyhlášky). Žalobce však tento prostor nevyužil a omezil se pouze na obecné zpochybňování předložených podkladů a procesních postupů správce poplatku. Tyto námitky však nebyly způsobilé zjištění správce poplatku vyvrátit, a žalobce tak své důkazní břemeno neunesl.
15. Předně z daňového řádu nevyplývá, že by byl správce poplatku povinen žalobce o místním šetření informovat, vyzývat jej k součinnosti, nebo že by byl povinen v průběhu místního šetření pořizovat fotodokumentaci. Úřední záznamy, které správce poplatku o místním šetření pořídil, jsou tak i bez dalšího platným zápisem z místního šetření. Soud nerozporuje,

že by pořízení fotografií bylo bezesporu vhodným důkazem toho, že se v době místních šetření oplocení na veřejném prostranství skutečně nacházelo. I bez fotodokumentace z každého jednotlivého místního šetření však správce poplatku předložil dostatečné podklady pro závěr o tom, že byl žalobce povinen ohlásit zvláštní užívání a uhradit místní poplatek. Žalobce existenci ani obsah úředních záznamů nijak relevantně nezpochybnil a omezil se pouze na obecné konstatování o jejich nedostatečnosti. Nepředložil ani nenavrl žádný důkaz, kterým by podpořil svá tvrzení, že zábor veřejného prostranství odstranil již 28. 3. 2022, nebo kterým by jinak zpochybnil podle jeho názoru nedostatečné úřední záznamy. V takovém případě je však třeba zápisy z místního šetření považovat za dostatečně relevantní podklady napadeného rozhodnutí. Stěžejním důkazem navíc v tomto případě byly zejména fotografie oplocení (u nichž není podstatné, zda pocházejí z webových stránek mapy.cz, či z vlastní činnosti správce poplatku) a zejména souhlas s vyměřením poplatku podepsaný žalobcem samotným.

16. Nedůvodné byly také námitky o nemožnosti přesného zaměření záboru. Plochu záboru totiž v tomto případě vymezuje žalobcem umístěné mobilní oplocení. Po dobu umístění oplocení žalobce v celé oplocené ploše znemožnil užívání veřejného statku jiným osobám, za což byl povinen uhradit příslušný poplatek. Je přitom irelevantní, jaké množství materiálu a na kterém konkrétním místě, případně ve které konkrétní dny žalobce v oplocené ploše fakticky skladoval. Rozhodné je, že oplocení, které za účelem umístění stavebních zařízení umístil, odstranil až dne 26. 4. 2023, tedy o 394 dní později, než původně ohlásil. Na posouzení věci pak nemá vliv tvrzení žalobce, že věta „Zábor od 29. 3. 2022 do 26. 4. 2023“ byla do souhlasu s výměrem ze dne 17. 5. 2023 dopsána dodatečně, resp. že tento souhlas byl hodnocen správními orgány chybně. Pokud žalobce potvrdil výměru plochy, která byla po celou dobu obehnaná mobilním oplocením, musel zcela logicky potvrdit také plochu záboru veřejného prostranství. Doba záboru pak vyplývá z dalších zjištění včetně telefonátu žalobce starostovi příslušné městské části.
17. Nedůvodné jsou konečně též námitky žalobce, že správní orgány porušily principy dobré správy, resp. zásady správního řízení. Předně soud nemá za to, že by došlo k porušení zásady materiální pravdy, neboť zjištění učiněná správcem poplatku považuje za dostatečná, jak výše uvedl. Dále soud považuje za vhodné vytknout před závorku, že to byl žalobce, kdo byl povinen ještě před započítím užívání veřejného prostranství učinit u správce poplatku ohlášení a uhradit místní poplatek. A byl to rovněž žalobce, kdo si měl být vědom následků v případě, že tak neučiní, případně zábor veřejného prostranství neodstraní. Žalobci v tomto ohledu nesvědčilo žádné legitimní očekávání, jež by mohlo být postupem správce poplatku dotčeno. Jestliže správce poplatku odhalil porušení zákona ze strany žalobce, bylo jeho povinností mu poplatek vyměřit, nikoliv jej informovat o jeho nezákonném jednání. Nelze tak dospět k závěru, že by správní orgány porušily zásadu uvědomovací. Ačkoliv správce poplatku mohl k vyměření poplatku přistoupit dříve, nemá tato okolnost vliv na zákonnost jeho rozhodnutí, neboť po celou dobu, za níž byl poplatek vyměřen, bylo veřejné prostranství žalobcem zabráno. Není proto možné hovořit o nerespektování zásady rychlosti. Právní úprava rovněž správci poplatku nesvěřuje žádné správní uvážení, nýbrž mu ukládá poplatek bez dalšího vyměřit; nedošlo proto ani k porušení zásady přiměřenosti. Uvádí-li žalobce obecně nedodržení principu zodpovědné správy či principu rozhodování veřejné správy v souladu s veřejným zájmem, nijak nekonkretizuje, jak měly být tyto principy správními orgány porušeny. Konečně soud neshledává v dané věci ani porušení principu rovnosti a zákazu diskriminace – takový závěr nelze učinit na základě ničím

nepodložených pochybností žalobce, zda správce poplatku stejně postupoval i vůči jiným osobám.

V. Závěr a náklady řízení

18. Soud tedy shledal námitky žalobce neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“).
19. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 18. března 2025

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu